

Dragoceno in koristno delo

V prostorih pokrajinske uprave v Trstu so slovenski člani komisije pri predsedstvu vlade, ki je imela nalogo, da prouči vprašanja slovenske narodne manjšine v Italiji z namenom, da se zagotovi zakonska zaščita njihovih pravic, priredili tiskovno konferenco, na kateri so podrobno in obširno poročali o svojem triletnem delu. Komisiji, ki je bila ustanovljena leta 1977 za časa vlade ministrskega predsednika Andreottija, je potekel mandat 31. decembra lani. Njen predsednik prof. Cas-sandro ima zdaj nalogo, da na osnovi zbranga gradiva in razprav v okviru komisije se-stavi poročilo za predsedstvo vlade, ki bi morala nato izoblikovati zakonski osnutek, ga o-dobriti in ga predložiti v razpravo parlamentu.

Kot znano, je bilo v komisiji 21 članov, med njimi pet Slovencev, in sicer prof. Albin Sirk (SSK), dr. Karel Šiško (SKGZ), prof. Aljoša Volčič (PSI), prof. Boris Iskra ter Stojan Spetič (KPI). Iz njihovih poročil na tiskovni konferenci je jasno izhajalo, da so v okviru vladne komisije vedno enotno na-stopali ter zagovarjali enotna stališča, zaradi česar so italijanski sobesedniki imeli prilož-nost spoznati voljo, želje in pričakovanja ce-lotne slovenske narodne manjšine v Italiji in ni bilo torej možnosti niti za poskus kakenga razdvajanja. Šlo je torej za zelo odgovorno in hkrati dostojanstveno ravnanje, kar je zgovo-ren dokaz politične zrelosti naše narodne manšine. Po tej poti je treba nadaljevati tudi v nadaljnjih prizadevanjih za dosego postav-ljenega cilja.

Iz poročil slovenskih članov omenjene vladne komisije je jasno razvidno, da se sta-lišča italijanske strani, kar se tiče zaščite slo-venske narodne manjšine, bistveno razlikuje-jo v mnogih temeljnih vprašanjih, od stališč, ki so jih v skladu z voljo in pričakovanji manjšine same zagovarjali slovenski komisar-ji. V tem sestavku seveda ni mogoče natančno navesti vseh spornih vprašanj, zaradi česar se bomo v listu k temu vrnili. Za zdaj le ugo-tavljamo, da bi radi določeni krogi Slovincem v Italiji nudili le nekakšno polovično zaščito, ki ne bi torej zaobjemala vprašanj, področij in območij, od pravične ureditve katerih bi bilo odvisno to, kar vsaka manjšina — in se-veda tudi naša — pričakuje, se pravi zagoto-vitev obstoja in nadaljnega vsestranskega razvoja. Predlogi in rešitve, ki jih ponuja ita-lijanska stran, pa nikakor niso v skladu z zgornjimi upravičenimi pričakovanji, kot je jasno prišlo do izraza na tiskovni konferenci v prostorih pokrajinske uprave v Trstu.

(Dalje na 7. strani)

TALCI NA SVOBODI

Reagan zelo odločen

Letošnji 20. januar bo gotovo ostal zapi-san kot pomemben dan v zgodovini Združe-nih držav tudi še čez stoletja, ker sta so-vpadla skoro do minute natanko dva velika dogodka: na čelo Združenih držav je stopil kot novi predsednik Ronald Reagan, ki se predstavlja kot odločen voditelj največje demokracije sveta in obeta, da jo popelje do novih uspehov, istočasno pa se je zaklju-čila sramotna zgodba 52 ameriških talcev v Iranu, ki je pomenila verjetno največje ponižanje in najnesramnejši nezakazovani izziv, kar so jih kdaj doživele Združene dr-žave. Dva povsem različna dogodka, ta slo-vesna ceremonija zamenjave predsednikov v Washingtonu in vrnitev talcev v Tehera-nu, vendar pa tesno povezana. Zadeva tal-cev naj bi pomenila po namenih novega predsednika Reagana konec razdobja upa-danja ameriškega ugleda in vpliva v svetu, začetek njegove predsedniške dobe pa tudi začetek novega razmaha ameriške moči na-vzven in nove gospodarske in tudi moral-ne trdnosti ameriškega naroda.

Vreme je Washingtonu bolj naklonjeno kakor našemu koncu Evrope, ki je še ved-no vkovan v led. Tako se je odvijala ce-remonija v ameriški prestolnici v pravem pomladanskem ozračju ter je bila zato še bolj vedra. Praznična množica je vesela gledala vrste avtov z uradnimi osebnostmi in gosti. Reagan je pred kongresno palačo prisegel na sveto pismo, ki je bilo že last njegove matere, in je imel nato govor, v katerem je izpričal mladostni zagon in nav-

najstarejši predsednik, ki je kdaj nastopil predsedniško službo. Tudi v svoji zunanjo-sti se kaže mlajši, kot je v resnici. V go-voru je pozval vse k narodni prenovitvi in zastavil vprašanje: »Smo sposobni, da reši-mo probleme, ki se nam postavljajo?«. Sam je odgovoril nanj: »Odgovor je nedvoumen in poudarjen: smo ... Jaz nisem prisegel za-to, da bi predsedoval razkroju najmočnej-še gospodarske sile sveta.« Nato je zagoto-vil prijatelje Združenih držav, da so te od-ločene spet prevzeti vlogo, »da bodo vzgled svobode«. Nadaljeval je: »Sovražnike svo-bode, tiste, ki so naši potencialni nasprot-niki, spominjam, da je mir najvišja težnja ameriškega ljudstva. Mi se bomo pogajali, da bi ga ohranili, zanj bomo doprinesli žrt-ve, a se nikoli ne bomo vdali v njegovem imenu, niti zdaj niti nikdar. Naše strpno-sti se ne sme nikoli napačno razumeti. Na-šega nasprotovanja vojni se ne sme tolma-čiti, kot da nam manjka volje. Če bo potreb-na akcija, da zagotovimo našo narodno var-nost, bomo nastopili.«

Opozoril je na to, da imajo Američani orožje, ki ga njihovi nasprotniki nimajo, namreč »voljo in moralni pogum svobodnih mož in žen«. To orožje je nenadomestljivo v pobijanju nasilja in terorja. Potem je spregovoril o zaupanju v prihodnost in v prenovitev gospodarstva. »Naš cilj mora bi-ti zdravo, močno, rastoče gospodarstvo, tak-šno, da bo zagotovilo enake možnosti vsem dušenju, čeprav je star že 70 let in je tako

dalje na 2 strani ■

Zasedanje manjšin v italijanski prestolnici

Mednarodno združenje za obrambo o-groženih jezikov in kultur (bolje poznano pod kratico AIDLCM) je imelo 15. in 16. januarja zasedanje v Rimu. Tokrat ni šlo za običajni sestanek med samimi manjšin-ci. Take sestanke ima celotna AIDLCM vsaki dve leti, ko je skupni kongres, ita-lijanski zvezni odbor, ki ga vodi Tržačan prof. Samo Pahor, pa tudi večkrat na leto, ko posamezne etnične skupine prikazujejo svoj položaj ter obenem nudijo priložnost za izmenjavo informacij in mnenj.

Zasedanje v Rimu je bilo namenjeno predvsem italijanski javnosti in predstav-

nikom oblasti. Zato je program obsegal po-ročila o vseh dvanajstih narodnih skupno-stih, ki živijo kot manjšine na ozemlju ita-lijanske republike, tri strokovne referate o pomenu in o izvajanju 6. člena italijan-ske ustave, okroglo mizo predstavnikov vsedravnih strank o tej problematiki in odobritev sklepne listine, ki poudarja ne-kaj temeljnih načel pri varstvu jezikovnih manjšin.

Kar zadeva odziv italijanske javnosti, je treba ponovno vzeti na znanje, da ni bil tak, kot bi ga pomen zasedanja zaslužil. (nadaljevanje na 3. strani)

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 25. januarja, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojano; 10.30 Nediški zvon, oddaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »Uhač in njegova družina«; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 »Mesečnik«, variete igralcev Slovenskega stalnega gledališča v Trstu; 15.00 Sport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 26. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Slovenci v miljskem okolišču; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Sklade slovenskih in drugih jugoslovanskih avtorjev; 11.30 Beleška; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Kulturni dogodki; 12.40 Slovenska imena naših krajev; 13.00 Poročila; 13.20 Revija »Cecilijanka 1980«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; Tik-tak; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Fjodor Mihajlovič Dostojevski: »Igralec«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Zbor in orkester »Consortium musicum« iz Ljubljane pod vodstvom Mirka Cudermana; 18.00 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 27. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Primorska duhovščina pod fašizmom; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Oddaja za otroški vrtec; 11.30 Folklorni odmevi; 12.00 Četrtekova srečanja; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Motivi z malega zaslona; 16.30 Rezervirano za... 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Nove plošče; 18.00 Ob stoletnici smrti Fjodora Mihajloviča Dostojevskega; »Besi — Stavrogina usoda«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 28. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole; 11.30 Beleška; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Pod Matjurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin; 13.00 Poročila; 13.20 Naši zbori; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Iz zakladnice slovenske mladinske literature; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Fjodor Mihajlovič Dostojevski: »Igralec«; 15.00 Nove plošče; 16.00 Slovenska literatura v Italiji; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mladi izvajalci — Pevska revija »Cecilijanka 1980«; 18.00 Likovna umetnost; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 29. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole; 11.30 Folklorni odmevi; 12.00 Likovna umetnost; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 14.45 Problemi slovenskega jezika; 15.00 Glasbeni revival; 16.00 Vinko Beličič: (Drugo) prelistavanje poldavnine: »Ko se je zamajal kateder«; 16.15 Glasbene diagonale; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Četrtekova srečanja; 18.30 Kulturne rubrike naših tednikov; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 30. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Za ljubitelje operne glasbe; 11.00 Oddaja za srednjo šolo; 11.30 Beleška; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Na goriškem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Mednarodno tekmovanje »Cesare Augusto Seghizzi« 1980; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Fjodor Mihajlovič Dostojevski: »Igralec«; 16.00 »Mesečnik«, variete igralcev Slovenskega stalnega gledališča v Trstu; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Slovenska imena naših krajev; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 31. januarja, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Radijski orkester: zbor in orkester »Consortium musicum« iz Ljubljane pod vodstvom Mirka Cudermana; 11.30 Folklorni odmevi; 12.00 Danes in jutri; oddaja o Reziji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Gremo v kino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Slovenski zbori in vokalne skupine na ploščah; 17.30 Na goriškem valu; 18.00 Milenko Vučetič: »Lizika«, monodrama; 19.00 Poročila.

■ nadaljevanje s 1. strani

Američanom brez razlik, porojenih in pred sodkov in diskriminacije. Mi nameravamo spraviti Ameriko, spraviti vse Američane na delo. Nameravamo napraviti konec inflacije, da bi uničili strašno nadlogo neprestanega naraščanja življenjskih stroškov«, je rekel. Pozval je Američane, naj pomagajo odpravljati to veliko gospodarsko bolezen.

»Smo prevelik narod, da bi se omejili na majhne sanjarije«, je dejal. »Nismo obsojeni na neizogibno propadanje, kot bi nam hoteli nekateri dopovedati... Z vso ustvarjalno energijo, katere smo sposobni, hočemo spet začeti ustvarjati obdobje nacionalne prenovitve.« Spomnil je na dnevniki nekega ameriškega vojaka, ki je padel v prvi svetovni vojni in v katerem je zapisal, da se hoče bojevati tako, kakor da bo ves izid bitke odvisen od njega samega. Tudi če sedanje krize ne bodo zahtevale takih skrajnih žrtev, pa »gotovo zahtevajo od nas naše največje napore, naše delo, našo sposobnost, da zaupamo v same sebe in v svojo moč«, je vzkliknil Reagan. »Zakaj ne bi smeli zaupati v vse to? Navsezadnje smo vendar Američani!«

Končno se je obrnil k dosedanjemu predsedniku Carterju, ki je stal zraven njega, in se mu zahvalil za vse tisto, kar je naredil v burnem obdobju prehoda oblasti, in to v duhu sodelovanja, ki dokazuje svetu politično enotnost Amerike v njenih težkih trenutkih.

Kot že rečeno, je tik pred govorom prisegel, z levo roko na svetem pismu, pred predsednikom vrhovnega sodišča Warrenom Burgerjem. Izrekel je besede obredne prisege, medtem ko so začele grmeti salve kanonov. Izstreljenih je bilo 21 salv.

Sledila je tradicionalna parada, pri kateri je bilo videti poleg oddelkov mornariških strelcev, ki igrajo glavno vlogo pri takih priložnostih, tudi mnogo policijskih konjeniških oddelkov. Reagan namreč tudi tokrat ni zatajil svoje stare ljubezni do konjev in konjenice, katere se je navzel kot filmski igralec v filmih o Divjem zahodu, če mu ni že prirojena. To seveda ne pomeni, da bo reševal vojaške probleme na svetu s konjenico. A boljše bo, če bo lahko ostal pri njej, kakor da bi se moral poslužiti modernjšega orožja.

Reagan je v skladu s svojimi napovedmi o pobijanju inflacije takoj po nastopu svoje oblasti podpisal odlok o blokiranju

nameščanja novih državnih uslužbencev, s čimer hoče tudi zmanjšati vlogo zvezne birokracije in dopustiti več avtonomije in pobude posameznim državam zveze. Novi obrambni minister Weinberger pa je naznanil, da bo eno izmed načel nove ameriške politike, da bo nastopila s hudimi povračilnimi ukrepi v primeru, da bi prišlo spet do kakšnega takšnega primera državnega terorizma, kot ga je zagrešil Iran. V Združenih državah so razumeli čudno sovpadlost izpustitve talcev in nastopa oblasti novega predsednika kot simbolno potrdilo te odločnosti. Homeini in njegovi so že vedeli, zakaj so se rajši pogodili s Carterjem, čeprav so ga zmerjali in žalili, kakor da bi čakali na Reagana in njegove sodelavce. Čakali so sicer do zadnjega trenutka, da bi ponizovali Carterja in da mu ne bi dali zadoščanja, da bi sprejel vrnjene talce kot predsednik, a so pazili, da niso zamudili pravega trenutka in da so jih vrnili, preden je Reagan dejansko prevzel oblast. To si je mogoče razlagati kot dober znak, seveda ne za totalitarce in nasilneže v svetu.

—o—

Notranja politika

Vprašanje najučinkovitejšega boja proti terorizmu je še vedno predmet velike pozornosti italijanskih političnih krogov. V sredo je zasedalo osrednje vodstvo liberalne stranke. Tajnik Zanone je prebral poročilo o trenutnem političnem položaju v državi, pri čemer je obravnaval predvsem vprašanje terorizma. Medtem je tajnik republikanske stranke, ki je prejšnji teden zagrozila celo z izstopom iz vladne koalicije, v nekem intervjuju pojasnil, kako si njegova stranka zamišlja predlog, naj se določijo natančne smernice, ki naj veljajo za vse tiste državne institucije, ki so dolžne voditi boj proti teroristom. Spadolini pravi, da bi se oblasti in demokratične politične sile morale sporazumeti, kako naj se ravna v boju oziroma nastopu zoper terorizem. V tej zvezi Spadolini pojasnjuje, kako po njegovem ni nujno, da se odobrijo novi zakonski predpisi. Tajnik republikanske stranke se hkrati zavzema za večje sodelovanje med demokratičnimi silami, pri čemer opozarja na dejstvo, da v parlamentu ni možna odobritev nobenega pomembnega zakona brez posvetovanja ali sodelovanja s komunisti.

Kriza v zahodnem Berlinu

Zahodnonemški pravosodni minister Vogel, ki pripada socialdemokratski stranki, bo skušal sestaviti novo vlado v Berlinu, potem ko je pred dnevi zaradi nezaupnice, ki mu je bila izglasovana v berlinskem deželnem zboru, odstopil dosedanji berlinski predsednik, ki je bil hkrati tudi župan, Dietrich Stobbe. Socialdemokrat Vogel bo skušal obnoviti koalicijo med socialdemokrati in liberalci.

Kriza v zahodnem Berlinu je nastala zaradi obtožb, ki so letele na župana, češ da je posredoval, da je neki gradbenik pre-

jel 100 milijonov mark posojila, za kar ni nudi predpisanih jamstev. Pred kratkim je gradbenik izginil neznano kam. Krščansko-demokratska opozicija zahteva razpis novih volitev, saj računa, da se bo na volitvah uveljavila glede na hude očitke na račun dosedanje socialdemokratske in liberalne koalicije. Opozicija namreč poudarja, da so za to vlado značilni mnogi primeri korupcije. V zvezi z berlinsko krizo je prispel v bivšo nemško prestolnico tudi predsednik liberalne stranke, zunanji minister Genscher.

Državlјanska vojna v El Salvadorju

Najnovejše novice iz srednjeameriške države El Salvador pravijo, da se je vladi posrečilo zaustaviti ofenzivo levičarskih sandinističnih gverilcev. Z ofenzivo so začeli pred poldrugim tednom z vzhodne strani. Zdaj so baje potisnjeni spet na vzhodno obrobje države. Tam meji El Salvador na Honduras. Sandinisti se držijo taktike, da se po morebitnem neuspehu ali pod prehudim pritiskom umaknejo v kako sosedno državo, kjer uživajo zaščito, ali pa se razkropijo po mestih in se nato spet zberejo ter stopijo v akcijo, kadar so jim razmere spet bolj naklonjene. Imajo torej nekoliko drugačno taktiko, kot so jo imeli npr. partizani v Jugoslaviji, ki so se po potrebi umaknili v gore ali v gozdove.

El Salvador je ena najmanjših srednjeameriških držav, razen nekaterih otoških držav, velika je približno kot Slovenija, a ima blizu 4 milijone in 400.000 prebivalcev. Od teh jih je kakih 10 odst. potomcev španskih belih naseljencev, 20% je Indijancev, 70% pa mešancev. Prebivalstvo se zelo hitro množi, posebno v zadnjih desetletjih. Uradni jezik je španščina, Indijanci pa govorijo tudi svoja jezika nahua in maya, glede na plemo, ki mu pripadajo. Po veri so skoro vsi katoličani. Podnebje je toplo, a znosno. Zemlja je rodovitna in pridelajo veliko koruze, ki je tipičen pridelek. Iz teh krajev je dobila koroza tudi Evropa po španskih osvojitvah. Koroza predstavlja tudi važen vir prehrane. Pridelajo pa tudi precej riža, fižola in kave. Važen pridelek je sladkorni trs, iz katerega seveda pridobivajo sladkor. Pomembna pridelka sta nadalje bombaž in tobak, pa tudi krompir, ananasi, južno sadje, paradižniki in kaša. Veliko bogastvo predstavljajo gozdovi, v katerih rastejo dragocene vrste lesa, kot npr. cedra, rožni les, mahagoni in druge. Pridelujejo tudi balzam, ki ga uporabljajo farmacevtske in kozmetične industrije.

Tudi živinoreja je močno razvita, saj so našli pred nekaj leti nad en milijon in stotisoč govedi, blizu pol milijona svinj, 83 tisoč konj in 21.000 mul, da ne omenjamo manjših živali in kokoši ter druge perutnine. Pač pa je industrija še skromna in izdeluje predvsem sladkor iz sladkornega trsa, pa tudi cigare in cigarete, pivo, tekstilne izdelke iz bombaža, cement in umetna gnojila. El Salvador izvažajo predvsem kavo, bombaž, razne kemične izdelke iz domačih

surovin, sladkor in tkanine. Zunanja trgovina je usmerjena, kar zadeva izvoz, pa tudi uvoz, predvsem v Nemško zvezno republiko, Japonsko, Holandijo, Veliko Britanijo in Združene države, poleg raznih srednjeameriških držav. Glavni pristani so La Unión, La Libertad, ki je pristanišče prestolnice San Salvador s 400.000 prebivalci, in Acajutla. Glavno letališče pa je Ilopango. Motorizacija je še sorazmerno skromna,

ker tudi življenjska raven ni visoka. Nekaj nad 40 odstotkov prebivalstva živi v mestih, drugi še na kmetih. Vendar pa ima dežela sorazmerno dobre ceste in druge prometne zveze z železnicami vred.

V državi je 75 bolnišnic z več kot 7.100 bolniškimi posteljami. O kakem pomanjkanju ali hudi revščini ni mogoče govoriti. El Salvador bi se torej lahko mirno in srečno razvijal, če bi si ljudje znali ustvariti demokratičen politični red in pravičen socialni sistem. To pa preprečuje politična in kulturna zaostalost prebivalstva in celotne politične plasti.

Zasedanje manjšin v italijanski prestolnici

■ nadaljevanje s 1. strani

Tisk je bil na primer precej odsoten, čeprav je treba tu upoštevati, da je zadeva D'Urso dosegla svoj vrh ravno v tistih dnevih. Kljub temu je izšlo tudi kako poročilo ali intervju v rimskih dnevnikih. Italijanski radio je bil prisoten le prvi dan, televizija pa sploh ne. Na zanimanje vseh državne javnosti kaže tudi nastop parlamentarcev, ki so v večini posegov pokazali skromno poznavanje manjšinske problematike. Udeleženci si več pričakujejo od odmevov, ki bi jih lahko imel v odgovornih krogih sklepni dokument.

Vsekakor pa je bilo srečanje po svoji organizaciji in vsebini zelo uspešno. Malo kronike: Prisotni so bili zastopniki naslednjih manjšinskih skupnosti: Albancev, Ciganov, Francozov, Furlanov, Grkov, Hrvatov, Kataloncev, Ladincev, Nemcev, Okcitanec, Sardincev in Slovencev. Zanje so poročali (po istem vrstnem redu): Ernesto Tocci, Amilcare de Bar, Alexis Bétemp, Adrian Ceschia, Salvatore Sicuro, Mario Spadanuda, Antonello Paba, Luigi Menardi, Max Pachner, Osvaldo Coisson, Leonardo Sole in Viljem Černo. Glede prisotnih manjšin je treba zabeležiti dejstvo, da je prišlo do precej poudarjenega različnega mnenja v sami organizaciji, kar zadeva priznavanje naziva »jezikovna manjšina« nekaterim drugim skupnostim, ki so imele v Rimu svoje predstavnike, na primer Venetom, Sicilijancem, Piemontezom. Po eni strani se »prave« manjšine bojijo, da bi tako vključevanje v manjšinsko zvezo zvedelo vso problematiko ali pa vsaj v sedanjih fazi »prestrašilo« italijansko oblast,

ki bi še bolj zavlačevala z rešitvijo manjšinskih vprašanj. Po drugi strani pa so bili nekateri mnenja, da si ne morejo manjšine — same zatirane — privoščiti odpisovanja — in torej zatiranja — skupin, če te čutijo, da sodijo zraven. Vprašanje je ostalo odprto.

O razlikovanju med manjšinami pa je spet bilo mogoče poslušati polemike med posegi parlamentarcev pri okrogli mizi, saj so nekateri spet uvajali nove delitve. Pri okrogli mizi so sodelovali posl. Ciccardini za Krščansko demokracijo, sen. Grbčeva za Komunistično partijo Italije, posl. Melini za radikalce, posl. Scovaccicchi za socialne demokrate in posl. Fiandratti za socialiste.

Pomembne so bile misli, ki so jih izrekli o šestem členu italijanske ustave na začetku zasedanja ustavni pravnik Pizzorusso, ki je odlično analiziral besedilo in vsebino člena; publicist Sergio Salvi, ki je bil precej pesimističen, kar zadeva perspektive manjšin v Italiji, in pedagog Famiglietti, ki je posvetil svojo pozornost poku v materinščini pri manjšinskih skupnostih.

Slovenska prisotnost na zasedanju je bila opazna, saj je nosil težo organizacije tajnik Samo Pahor, nastopila sta tudi že omenjena sen. Grbčeva in prof. Černo. Med udeleženci pa sta bila tudi prof. Boris Pahor, deželni svetovalec dr. Drago Štoka in še kdo.

—o—

DODATNI DAVEK ZA POTRESNO OBMOČJE

V krogih finančnega ministrstva pravijo, da bo šele konec tega meseca dokončno izoblikovan ukrep, ki predvideva, da bodo davkoplačevalci letos podvrženi dodatnemu davku, katerega izkupiček bo šel za obnovo potresnega območja na jugu države. Iz dosedanjih poročil pa že izhaja, da bo ta davek znašal 5 odst. davka na letne dohodke. Iz razpredelnice, ki jo je pred dnevi objavilo pristojno ministrstvo, je razvidno, da bo odvisni delavec, ki je poročen, ima dva otroka in ki ima 5 milijonov dohodkov letno, moral plačati 11.000 lir. Za 12 milijonov lir dohodkov bo dodatni davek znašal 69.000, za 20 milijonov lir dohodkov pa 224.000 lir.

KITAJCI IN FORMOZA

Pekiški dnevnik je pred dnevi objavil daljši članek, katerega pisec je ostro grajal nizozemsko vlado, ki je dovolila, da so nizozemske ladjedelnice zgradile in dobavile Taiwanu ali Formosi dve podmornici za skupno vrednost 250 tisoč dolarjev. Članek trdi, da gre za kršitev sporazumov med obema državama, ki so bili podpisani pred osmimi leti in po katerih je nizozemska vlada priznala pekiško vlado za edino zakonito predstavnicu Ljudske republike Kitajske in po katerih je Taiwan ali Formoza le ena izmed kitajskih pokrajin.

Pekiški dnevnik naglašajo, da kitajska vlada odločno nasprotuje dobavi orožja Formosi, pri čemer tudi zavrača nizozemska opravičila, češ da preživlja Nizozemska hudo gospodarsko krizo, zaradi česar mora narediti vse, kar je v njeni moči, da se ohrani delovna mesta v državi. Pekiški list se sklicuje tudi na sporazume, ki so bili sklenjeni lani ob obisku nizozemskega ministrskega predsednika na Kitajskem. Na koncu kitajski list očita nizozemski vladi, da je kratkovidna in da ni globlje proučila splošnega položaja v svetu.

Bo Lepa Vida spet zaživela, če...?

Spet je Lepa Vida samo simbol. Ne bojte se, mišljen je samo Devin in tista kulturna in športna društva ter sploh vsi ljudje, vaščani in ne, ki se zanimajo za usodo stare devinske osnovne šole. Nič drugega!

Naslov pa hoče povedati, da naši velmožje skrbijo v bistvu, kot je vsekakor prav, kaj bo z mednarodnim šolskim centrom, ki si je izvolil za svoj četrti svetovni sedež našo, devinsko-nabrežinsko občino, še posebej, ker so se, kot smo slišali, iz srca in iskreno »zaljubili« v Devin. Nič čudnega. Tudi mi vemo, zakaj ljubimo to našo vasico, četudi je v njej že večina italijanskih prebivalcev. Vemo, naši dedi so se rodili v njej, zemlja in morje sta živeli naše, slovenske ljudi in slovenska beseda, ki se je Alassio Da Sommaripa naučil za svoj italijansko-slovenski slovar, je bila slovensko narečje. Ti isti dedje so tudi s svojim delom, žulji in dolgovi na začetku tega stoletja zgradili stavbo, ki je danes »stara šola«, prej je bil v njej poleg šole, tudi sedež županstva, ki se je potem, pod fašizmom, moralo preseliti v Nabrežino.

Danes zgleda da, če Devinčani ne damo te šole — ki nam jo tako ali drugače vzamejo — si bomo, kot trdijo, sami krivi, če ne bomo nič naredili za bodočnost naše vasi. To je letelo predvsem na slovenske pred-

vedamo se, da je potrebno, da se kulturne vode v naši občini prečistijo in obogatijo s pritokom novih, tudi nadvse kvalitetnih kulturnih studencev, ki izvirajo po celem svetu.

Prav je tako, a zavedamo se tudi, da je prav, da tudi mi, še posebej Slovenci, nekaj damo za kulturno obogatitev teh mladih študentov iz celega sveta. Sprašujemo pa se, kako da se dežela in z njo naša občinska uprava ne zaveda, da nekdo lahko daje samo, če ima.

Naša društva so navajena delovati v težkih, včasih, skoraj bi rekli, sovražnih razmerah, ne vemo pa zakaj bi jih morala pravična oblast ovirati v tej njihovi dejavnosti.

Slovenska društva, ki jim je bilo obljubljeno, da se bodo lahko nekega dne posluževala šole za kulturne namene, se niso nikdar zapirala vase in tudi nimajo namena se zapirati v svoj svet in ne videti tega, kar jih obdaja. Nočejo tega in zato je bila popolnoma odveč pripomba tistega profesorja, ki je rekel, da se »nekateri zaprejo v svoj svet in v njem izgorijo, tudi če imajo pred vežnimi vrati avtocesto«. To ni slučaj naših društev! Nikdar se nismo zapirali in tudi se ne bomo. Ne vemo pa, zakaj nam otežkočajo delovanje, če obstajajo za mednarodni zavod druge rešitve, ki bi jih z malo volje lahko dobili.

Društva v tem primeru lahko rečejo: »Dežela in občinska uprava si bosta sami krivi, če bo kulturno in rekreativno delovanje v Devinu nazadovalo«. Mi se sprašujemo: Ali to hočejo?

PREJELI SMO:

Slovenska skupnost v zvezi s Kolonkovcem

Spričo skrajno zaostrenega položaja, ki je nastal zaradi izvršilnega sodnega postopka proti slovenskemu lastniku na Kolonkovcu, ki ga je dalo izvesti gradbeno podjetje SEA po naročilu neke gradbene zadrage, je pokrajinski izvršni odbor Slovenske skupnosti naročil svoji pravno-urbanistični komisiji, naj s strokovnega vidika preuči in oceni nedavne dogodke na Kolonkovcu in njihove posledice.

SSk je namreč mnenja, da v tem odločilnem trenutku ni dovolj samo izražati solidarnost s prizadetimi kmetovalci, temveč se je treba predvsem soočiti z nastalo stvarnostjo in svetovati prizadetim nekaj konkretnega in učinkovitega, da ne bi več prišlo do takšnih kršitev zakonskih predpisov, kot se je zgodilo 12. januarja na Kolonkovcu.

SSk nadalje meni, da celotna naša javnost in neposredno prizadeti kmetovalci, lastniki zadevnih zemljišč, potrebujejo stvarnega obravnavanja problema in ustvarjanja takšnega splošnega razpoloženja, ki bi našim ljudem vlivalo pogum. Zato je naloga strokovnih organizacij, političnih strank in tiska pomagati našemu človeku, da se ne vda malodušju, češ da ni nobene pomoči in se je treba zato vdati usodi in volji močnejšega.

Če bodo Slovenci, od političnih dejavnikov do tiska enotno nastopili v obrambo prizadetih pred razlaščanjem in se poslužili vseh sredstev, ki jih nudijo zakoni, je Slovenska skupnost prepričana, da bi se dalo marsikaj še rešiti.

Vsako drugačno pristopanje k tej problematiki in zapiranje oči pred dejstvom, da italijanske or-

ganizacije in stranke, tudi tiste, ki imajo v svojih vrstah slovenske člane, niso podprle težkega boja naših kmetovalcev na Kolonkovcu, ter omejevanje problema zgolj na denarno ceno, so za SSK nesprejemljiva, kajti kot manjšina se moramo najprej boriti proti samemu razlaščanju in šele, če tega ni na noben način mogoče preprečiti, za pravično odškodnino posameznikom in celotni manjšinski skupnosti.

Poročilo pravno-urbanistične komisije SSK o zadnjih dogodkih na Kolonkovcu med drugim pravi:

»V četrtek, 15. januarja, se je na sedežu SSK v ul. Machiavelli 22, sestala pravno-urbanistična komisija SSK in proučila zadnje dogodke na področju urbanistike v naši občini. Ponovno je pod-

Zadnji božični koncert Zveze cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem bo v nedeljo, 25. t. m., ob 16.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

črtala svoje nasprotovanje vsem razlastitvenim postopkom, posebno kadar jih izvajajo v korist privatnih družb in zadrug, kakor se to dogaja po zakonu 865 za ljudske gradnje. Posebno pa se je zaustavila pri tem, kar se je pripetilo slovenski vrtnarici na Kolonkovcu.

Po proučitvi spisov sodnega postopka, po katerih so vdrli z buldožerji in policijo na njeno posest je ugotovila naslednje:

— Sam izvršni sodni postopek so izpeljali s kršitvijo številnih zakonskih predpisov. Gradbeno podjetje SEA bi moralo dostaviti nasprotni stranki obvestilo, da mora zapustiti zemljišče v roku desetih dni. Dejansko pa so šli kar mimo teh predpisov, kakor da bi zakon ne ščitil naših ljudi.

— Takšno ravnanje je skrajno protizakonito. Vendar pa je potrebno predočiti pomanjkljivosti v zaščiti omenjene vrtnarice, kateri ni nihče nudil nujno potrebne in v takih postopkih edino učinkovite pravne pomoči.

— V bodoče se je treba torej poslužiti vseh zakonitih sredstev v obrambi naših vrtnarjev, posebno kadar politični nastop ne zaleže.

SSk ne le, da se zgraža nad tem, kar se je zgodilo, ampak tudi ponovno obsoja tako ravna-

(dalje na 6. strani)

REVIJA GODB NA PIHALA

Zveza slovenskih kulturnih društev priredi v nedeljo, 25. t. m., ob 16.30 v Kulturnem domu v Trstu revijo godb na pihala. Nastopili bodo: Godbeno društvo Prosek, Godba Breg, Filarmonica di S. Barbara, Godbeno društvo Nabrežina, Godba na pihala iz Ricmanj ter Pihalni orkester rudarjev iz Idrije. Pred začetkom revije bodo igrali Veseli godci iz Boljunca.

stavnike društev, ki so računali na uporabo starega šolskega poslopja. Rekli so, da ne bomo nič naredili. Ne samo za bodočnost naše vasi, ampak tudi za slovenski narod, ki bo po besedah, ki so bile izrečene na sestanku, nedvomno veliko odnesel od tega mednarodnega zavoda. Ta se bo gotovo in poglobljeno zanimal tudi za našo narodnostno manjšino. Zelo lepo in prav in prav zato so se vsa slovenska in italijanska društva strinjala s tem zavodom, vemo in za-

Božični koncert v Miljah

V nedeljo, 18. t. m., je Zveza cerkvenih pevskih zborov priredila v stolnici v Miljah božični koncert. Pobudo za ta koncert je dalo Društvo Slovencev iz miljske občine. V dobro zasedeni stolnici sta zbora Zveze izvajala program, ki je že znan po letošnjih uspešnih nastopih v stolnici svetega Justa v Trstu in v župnijski cerkvi v Vipavi. Lepa udeležba v Miljah je pokazala, da so božične pesmi zelo priljubljene med našim ljudstvom. Opozoriti je treba hkrati, da je to bila prva tovrstna prireditev v miljski stolnici. Pevce in pevke ter udeležence je pozdra-

vil miljski župnik Apolonio. Nastopajočim se je na koncu toplo zahvalil predsednik društva Slovencev iz miljske občine Kiljan Ferluga.

Zbora že omenjene Zveze sta isti dan nastopila tudi v gledališču France Prešeren v Boljuncu. Koncert je priredil Mladinski krožek iz Boljunca in se ga je udeležilo lepo število ljudi.

Niz letošnjih božičnih koncertov se bo zaključil v nedeljo na Opčinah, kjer bosta nastopila zbora že omenjene zveze.

Srečanje goriškega župana s konzulto v Pevmi

Kot je že napovedal na sestanku s predsedniki rajonskih konzult, je goriški župan dr. Antonio Scarano začel krog posvetovanj s člani rajonskih svetov v goriški občini. Prvi izmed teh sestankov je bil v četrtek, 15. januarja v Pevmi, na katerega sta poleg župana prišla še podžupan in odbornik za javna dela Mario Del Ben ter odbornik Giannino Ciuffarin. Namen sestanka je bil, da se najvišji predstavniki občinske uprave seznani neposredno z vprašanji, ki »že več let tarejo ta predel in za rešitev katerih smo dosedaj slišali veliko obljub in je zato skrajni čas, da se nekaj ukrene,« je dejal predsednik rajonskega sveta Jožko Košič. Po uvodnem govoru in po pozdravih je sledila debata o številnih problemih, ki ostajajo nerešeni v vseh treh vaseh. Tako so

nekatera obnovitvena dela. Tudi cesta do pokopališča v Štmavru zahteva temeljita popravila; ponovno so svetovalci zahtevali ureditev ceste skozi Gropajšče v Štmavru, zgraditev pločnika od vrtca do pevmskega mesta, ureditev nekaterih cest na Oslavju, obnovitev del na poslopju osnovne šole v Pevmi. Svetovalci so nadalje želeli imeti zagotovila, da ne bo gradnja takojmenovane

sabotinske ceste povzročala škode na poslopih in na obdelanih površinah. Dolga debata se je razvila ob problemu športnega centra v bližini šole in obnovitvi župnišča; goriški župan je zagotovil, da bo skušal poiskati možno rešitev z goriško nadškofijo. Ob tem bi pripomnili in tudi želeli, da bi prišlo do čim boljšega dogovora, saj bi moralo biti vsem pri srcu, da se poišče najugodnejša rešitev; če bi se komu zdelo, da je katerakoli rešitev v morebitno škodo vaščanom, potem je čas, da se jasno izreče. Ob zaključku seje je bil govor še o nameravani gradnji jeza na Soči in o nekaterih manj žgočih zadevah.

Podelitev priznanj turističnim delavcem

Raznovrstne so oblike sodelovanja v obmejnem prostoru med goriškimi in novogoriškimi dejavniki, ki niso vedno in samo politični predstavniki krajevnih uprav; iz skupnih in obmejnih interesov so v preteklosti bile izvedene tudi pobude na turističnem področju, kjer so stiki in medsebojno spoznavanje še bolj neposredni in plodni. »Utrdile so se vezi, ki so v tem desetletju ustvarile ugodna tla za razvoj turizma na obeh straneh meje«, tako je dejal Narcis Kocjančič, predsednik upravnega odbora Goriške turistične zveze za severno Primorsko, na slovesnosti v Park hotelu v Novi Gorici prve dni januarja, na kateri so podelili priznanja nekaterim turističnim delavcem z obeh strani meje. Priznanja sta bila deležna Mario Del Ben, sedanji goriški podžupan in dolgoletni predsednik pokrajinske turistične ustanove (EPT) in ravnatelj te ustanove Luciano Spangher, na jugoslovanski strani pa so prejeli priznanje Ciril Jonko, Avgust Kogoj, Viktor Klanjšček, Ivan Ažman, Alojz Krivec, Alojz Kralj in Sonja Ivanc. Slovesnosti so se udeležili tudi številni drugi predstavniki turističnih ustanov, goriško občinsko upravo pa so pred-

stavljali župan Antonio Scarano, odbornik Damjan Paulin in Giannino Ciuffarin, novogoriško občinsko skupščino pa predsednik Jože Šušmelj. Predsednik Kocjančič je nadalje v svojem govoru omenil tudi važnost poslanstva turističnih dejavnikov in zaključil: »Zato smo mi, ki živimo tu ob meji, pokazali svetu na področju turističnega sodelovanja, da tudi dežele z različ-

(Dalje na 7. strani)

—o—

VESTI IZ SOVODENJ

V pobrateni občini Škofja Loka je bila na obisku delegacija sovodenjskega občinskega sveta, in sicer 9. januarja, ko v Škofji Loki praznujejo občinski praznik. Prisotni so bili tudi zastopniki drugih krajev, pobratenih s to slovensko občino. Na slavnostni seji, združeni s kulturnim sporedom in govorom predsednika skupščine Žaklja, so podelili priznanja: eden izmed nagajencev je bil tudi bivši dolgoletni sovodenjski župan Jože Češut, ki je veliko prispeval, da je prišlo do tesnejšega sodelovanja med obema občinama in končno do pobratenja. Ko bodo prihodnji mesec odprli kulturni dom v Sovodnjah, bodo tudi razpravljali o športnih, kulturnih in drugih izmenjavah, ki jih nameravajo izvesti v letu 1981 med Sovodnjami in Škofjo Loko.

Predvideni posvet med občinskimi upravitelji in občani na Peči je bil v petek, 16. januarja, in se ga je udeležilo precej ljudi. Prisotni so bili župan Primožič, podžupan Klemše, odbornik Devetak in svetovalec Ožbot ter Fornazarič. Najprej je bil govor o preimenovanju ulic, udeleženci sestanka so bili mnenja, naj bi odpravili ulice ter uvedli kar enostavno zaporedne številke na hišah v Peči, Gabrjah in Rupih. Postavljeno je bilo tudi vprašanje prevoza otrok in večje varnosti zlasti na glavni cesti skozi Ruppo, kjer je prečkanje ceste zelo nevarno. Nadalje so Pečani opozorili na potrebo po ojačenju javne razsvetljave na področju celotne vasi in še posebej v bližini pokopališča, potrebno je postaviti tudi razne smerokaze in prometne znake in avtobusno čakalnico ob državni cesti v Rupih; govor je bil tudi o ureditvi vprašanja odvajanja deževnice in zlasti odplak. Sestanek je bil vsekakor koristen, saj se je izkazalo, da se v posvetovanju z občani morajo občinski upravitelji soočiti z vprašanji, ki sicer ne predstavljajo velikih težav, občani pa so zadovoljni, če se tudi ta vprašanja ugodno rešijo.

OBVESTILO NAROČNIKOM

Zaradi čedalje večjih tiskarskih stroškov smo sklenili nekoliko povišati naročnino za leto 1981. Letna naročnina bo od 1. januarja leta 1981 dalje znašala 15.000 lir. Za inozemstvo bo letna naročnina znašala 20.000 lir. Prepričani smo, da bodo naši naročniki upoštevali naše težave in nam kljub podražitvi ostali zvesti kot doslej.

UPRAVA NOVEGA LISTA

predsednik Košič in ostali svetovalci poudarili zahtevo, da se na goriški občini resno zavzamejo za rešitev teh vprašanj: v prvi vrsti so omenili razširitev oz. ureditev pokopališča v Pevmi, na katerem ni več prostora za nove grobove in so nujno potrebna

Podtajnik Santuz v Gorici

Pretekli ponedeljek je bil na obisku v Gorici podtajnik za javna dela poslanec Giorgio Santuz, kateremu je goriški župan dr. Antonio Scarano obrazložil težave, v katerih se nahaja naše mesto zlasti v tej fazi, ko smo pred skorajšnjim odprtjem novega mejnega prehoda v Štandrežu. Na sestanku, ki je bil na goriškem županstvu in ki se ga je udeležil celotni občinski odbor, je bila poudarjena potreba po mednarodnem financiranju gradnje avtoceste Gorica - Razdrto; poleg tega bi bilo potrebno, da bi država priskočila na pomoč, saj je nepojmljivo, da bi goriško mesto moralo samo vzdrževati vse stroške, ki jih predvideva upravljanje in vođenje tako obširnega obmejnega objekta, kot je novozgrajena obmejna postaja; nujno mora priti tudi do povezave med Gorico in pristaniščem v Trziču ter letališčem v Ronkah, ker bi se lahko tudi zgodilo, da Gorica ostane popolnoma izolirana od velikih cestnih povezav, še posebno če upoštevamo, da bo severna Evropa povezana z južno po jugoslovanskem ozemlju skozi karavanški predor. Odbornik Paulin od Slovenske skupnosti je podtajniku Santuzu predložil tudi zahtevo po odobritvi globalne-

ga zaščitnega zakona za Slovence. Poslanec Santuz je predlagal, da bi se parlamentarci strank sedanje vlade sporazumeli za enoten nastop v Rimu in bi mogoče na ta način goriška vprašanja prišla bolj do izraza in bi zanje lahko našli ugodno rešitev.

—o—

PREDSTAVITEV KNJIGE O TRUBARJU

Ena izmed nalog goriške knjižnice Damir Feigel je tudi ta (kot smo zapisali v prejšnji številki), da predstavi nove knjižne izdaje in njihove avtorje. Preteklo soboto je bilo v polni predavalnici v ul. Croce nad vse zanimivo srečanje z avtorjem knjige »Primož Trubar, rodoljub ilirski«, Jožkom Humarjem. Po pozdravu tajnika ZSKD Waltritscha, je o delu in programih koprskih založbe Lipa poročal njen urednik Jože Hočevar, o Humarjevem delu pa je spregovoril ravnatelj novogoriške knjižnice Zoltan Jan; Marta Merkuža je prebrala odlomek iz tega dela, zatem pa je sam avtor knjige spletel zanimiv pogovor s poslušalci. Ob zaključku je nastopil mešani zbor »Oton Župančič« iz Štandreža.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

»Obzornik« o slovenskem jeziku in o zgodovinskih problemih

Mesečnik Obzornik, ki izhaja v Ljubljani, prinaša v svoji najnovejši, t.j. lanski dvanajsti številki nekaj izvirnega leposlovja in razpravo Stanke Janeže o jeziku v literarnem delu. Zdi se nekoliko čudno, da prinaša ta mesečnik, ki je namenjen predvsem razvedrilu, razpravo, ki bi jo

prej pričakovali v reviji Jezik in slovstvo in ki je vsekakor tehtnejša kot marsikaj, kar najdemo normalno v strokovni slavistični reviji. Janež prikazuje stavek v literarnem izražanju in se zlasti pomudi pri stavku, kot ga rabimo v živahnem pogovoru in ki je danes skoraj — bogve zakaj — izključen iz literarne rabe. Ravno to izključevanje živih pogovornih oblik napravlja slovenski literarni jezik tako tog in pust, hkrati pa izumetničen. Janež piše nadalje o glasovni strani literarnega jezika, o izgovoru besedi in drugem. Upravičeno opozarja na bogastvo oblik v slovenskem živem pogovornem jeziku, bogastvo, ki so ga opazili in upoštevali še tudi razni pisatelji prejšnjih časov — tako tudi Ivan Cankar — a ki ga danes žal le še poredko najdemo v literarnih delih.

Takšni članki, kot je Janežev, napravljajo Obzornik za res upoštevanja vredno revijo tudi v kulturnih krogih. Poleg tega pa prinaša tudi

marsikaj drugega, kar jo dviga visoko nad raven drugih listov za razvedrilo. Tako npr. v vsaki številki prinese po več člankov iz evropske literature in sploh kulturne, pa tudi politične zgodovine ter tako med drugim nadomešča revijo za zgodovino, ki je Slovenci nimamo, medtem ko izhaja pri zahodnoevropskih narodih polno takih revij in so zelo priljubljene, saj obravnavajo vsa mogoča zgodovinska vprašanja in dogodke od najstarejših časov do danes. V tej številki prinaša Obzornik prevod daljšega ilustriranega članka o Perziji kot križišču antičnega sveta, nadalje članek o odkrivanju Tihega oceana, iz italijanščine preveden članek o francoskem pesniku Andreju Chénieru in njegovi žalostni usodi — v času terorja v francoski revoluciji je bil namreč obglavljen — in še druge take članke. Spremlja jih tudi nekaj zanimivih člankov iz prirodopisa in geologije, npr. o pritlikavih živalih v pradavnini — taka žival je bil npr. pritlikavi mamut —, članek o orangutanah v Indoneziji, torej o živalih, ki so na tem, da jih bodo iztrebili, članek o v Italiji in Franciji tako priljubljenih gomoljках in drugem.

Krajše pripovedne spise objavljajo France Brenk, Hinko Wilfan in Sandi Sitar, nekaj pa je tudi prevodov. Vse to in še razne rubrike dela Obzornik za zanimivo in poučno branje, poučno tudi v pomenu, da širi in pogloblja kulturno razgledanost svojih bralcev.

Prejeli smo

SLOVENSKA SKUPNOST V ZVEZI S KOLONKOVCEM

(nadaljevanje s 4. strani)

nje, ki grobo krši zakonske predpise in temeljne pravice ljudstva.

Zato vabi vse prizadete, da se v vsakem podobnem primeru temeljito poučijo o svojih pravicah in sredstvih za njihovo zaščito ter se po potrebi zatečejo po pomoč tudi k pravnim strokovnjakom.

Na seji je komisija tudi sprejela na znanj poročilo, da je deželna uprava odobrila novi tržaški regulacijski načrt (tako imenovana Varianta 25). V tej zvezi je komisija ugotovila, da se daje gradbena prednost staremu jedru mesta in da se ponovno proučijo zaradi zmanjšanja števila naseljenosti zlasti področja, kjer so predvidene ljudske gradnje.◀

—o—

SLOVENSKI KLUB v Trstu
Ul. sv. Frančiška št. 20/II
v torek, 27. januarja ob 20.30

**»SLOVENI - SLAVI - S'CIAMI«
V BOLJUNCU**

Ob novi knjigi **Alenke Rebula Tuta**, ki obravnava narodnostne občutke in probleme slovenskega delavca v italijanskem okolju, se bomo pogovarjali z avtorico. Knjigo, oz. vprašanja ob njej bo uvodoma zastavil **Vojmir Tavčar**.

JEZIK IN SLOVSTVO

Prve številke novega letnika mesečnika Jezik in slovstvo si sledijo precej hitro, verjetno zato, da bi nadoknadili začetno zamudo. Tako je izšla zdaj tretja številka kmalu po drugi. Na prvem mestu tretje številke najdemo članek hrvaškega profesorja na filozofski fakulteti ljubljanske univerze Vatroslava Kalenića »Literarne konotacije Krleževih balad«. Te so za slovenščino do neke mere važne zato, ker so, kot znano, napisane v kajkavskem narečju, ki se govori v severnozahodni Hrvatski, zlasti v zagrebški okolici, to narečje pa spada bolj k slovenskim narečjem kot pa k narečjem hrvaško-srbskega, t.j. štokavskega jezika. Iz posebnosti tega narečja izhaja tudi Kalenić, ki piše v uvodu: »Tudi površno soočenje globalnih sociolingvističnih parametrov s kajkavskim dialektom nam bo pokazalo, da današnja raba kajkavskega dialekta ni samo lingvistično

dejanje, temveč da je obenem tudi historično, sociološko in literarno, ki se prenaša iz generacije v generacijo, ter da se njegove posamezne aktualne forme kontinuirano izvajajo iz predhodnih oblik, ki so ravno tako tudi same posledica še bolj prvotnih. Kajkavski dialekt — nadaljuje Kalenić — torej ni samo del lingvističnega pejzaža srbohrvaškega jezika, kot se to pogostoma misli in omenja, marveč je tudi izraz celovite kolektivne jezikovne institucije, ki svoj čas in svoj prostor skuša najti v historični kontinuiteti, toda ravno tako tudi v horizontali elementarnih pravic na avtonomijo».

Stanko Šimenc objavlja članek »Prispevek Cirila Kosmača k slovenskemu filmu«, ki nam ne pove bogve kaj novega, kajti dejstvo je, da niti po Kosmačevih niti po drugih scenarijih slovenska filmska dejavnost še ni ustvarila takega resnično zanimivega in kvalitetnega filma, ki bi bil vzbudil mednarodno pozornost. Janez Orešnik z ljubljanske univerze razglablja v krajšem članku, odkod ime za Ljubljano, oziroma za nemško ime za Ljubljano Laibach, iz katerega izvajajo ime Ljubljana ali obratno.

Tomaž Sajovic pa je prispeval dolg članek z naslovom »Pomen krajskih opisov v Tavčarjevi zgodnji prozi« (1871-1875).

V tej številki objavlja tudi prof. Martin Jevnikar daljši prispevek in sicer o dopisovanju med Ivanom Trinkom in Arturom Cronio. Med drugim nam ta prispevek vzbuja kar presenečenje, koliko se je Trinko zanimal za literarno-zgodovinska vprašanja v zvezi s Slovensko Benečijo in njenimi narečji. Mesečnik prinaša še nekaj drugih sestavkov, ki pa so bolj praktičnega kot znanstvenega značaja.

Revija vzbuja vedno bolj vtis, da je odmaknjena resnični problematiki slovenskega jezika in slovstva. Redki zanimivejši prispevki tega nikakor ne morejo prikriti.

Glasnik Slovenskega duhovniškega društva

Najnovejša, decembrska številka Glasnika Slovenskega duhovniškega društva prinaša na uvodnem mestu članek o novem mariborskem škofu dr. Francu Krambergerju in o njegovi posvetitvi.

Dva članka — eden zelo dolg — in celo ena pesem pa govorijo o smrti tajnika Slovenskega duhovniškega društva Mihaela ali Miška Jeriča. Jože Gregorič obširno opisuje njegov človeški lik in njegovo življenjsko pot, predvsem pa seveda njegovo delovanje v okviru duhovniškega društva. Pesem v njegov spomin je zložil Alojz Kocjančič ter je seveda bolj polna toplega čustva in spoštovanja kakor pa pesniških kvalitet. Drugi članek o Jeriču je napisal Ivan Camplin.

Več člankov obravnava delovanje Duhovniškega društva; branje teh poročil je sicer zelo prozaično, vendar poučno in nam pomaga razumeti razmere med slovenskim duhovništvom.

Jože Gregorič, ki je sploh eden najbolj stalnih in vnetih sodelavcev te duhovniške revije,

objavlja »List iz dnevnika«, t.j. iz svojega dnevnika. V tem listu — v resnici gre seveda za več listov — opisuje razne dogodke iz svojega življenja. Obširna je to pot rubrika »Slovenci v zamejstvu«, v kateri najdemo poročila o dogajanju na Koroškem in v Slovenski Benečiji ter na Tržaškem, med drugim o spominski proslavi za štirimi junaki v Bazovici. Z zgodovinskega ali bolj rečeno kulturno-zgodovinskega stališča pa je zanimiv esej o Glavarjevih pismih Jožefu Petru Tomlju. Kot znano, je bil Peter Pavel Glavar odličen in vpliven slovenski duhovnik v 18. stoletju. Tomelj je bil njegov posinovljenec. Pisma so med drugim pomembna zato, ker nam pripovedujejo o raznih verskih oziroma praznoverskih zablah v tistem času na Kranjskem, pa tudi zato, ker se da iz njih razbrati, kakšne kulturne in gospodarske razmere so takrat vladale na Slovenskem. France Lipičnik pa objavlja krajšo zgodbo iz ljudskega življenja.

Poravnajte naročnino!

Razgibana kulturna dejavnost krminskih Slovencev

V zadnji številki smo poročali o delovanju sekcije Slovenske skupnosti v krminski občini, danes pa bi se zaustavili ob prosvetnokulturni dejavnosti v tej zapadni občini goriške pokrajine, kjer živi lepo število naših ljudi. V tem predelu je vsako kulturno dejanje dobrodošlo, vsaka prireditev je znak dobre volje in zavzetosti naše narodne skupnosti, da pripomore k narodnemu in kulturnemu dvigu na vseh področjih, tako na šolskem, verskem in tudi prosvetnem. Naši ljudje se zavedajo tega važnega poslanstva in zato rade volje in z veliko

vnemo prispevajo k uspehu raznih pobud. Tako so na primer člani mladinskega krožka organizirali praznik ob sv. Martinu v prijetni kleti Mira Gradnika na Plešivem, na zahvalno nedeljo so pod lopo cerkve pri sv. Subidi pripeljali poln voz dobrot, župnijski svet bo tudi letos priredil vrsto predavanj, z verskega, vzgojnega, kulturnega in zdravstvenega področja. V plešivski šoli so organizirali miklavževanje, ki se ga je udeležilo veliko število otrok in staršev; otroški zbor je pod vodstvom učiteljice Anke Černic nastopil na mali Cecilijanki v Katoliškem domu. V nedeljo pred božičem so pričastili življenjski jubilej svojega vztrajnega in požrtvovalnega župnika Mirka Rijavca, med mašo je pel cerkveni pevski zbor, ki ga vodi Nando Simčič, tudi otroški zbor mu je zapel. Na božični dan so vsi skupaj pripravili božičnico med popoldansko sv. mašo, pri kateri so sodelovali otroci, ki so podali recitacije pod vodstvom domačih učiteljic Anke Černic in Lidije Jarc, zapeli nekaj pesmi, pripravili božično igrice; veroučitelj Danijel Pintar je podal božično misel, pela sta cerkveni zbor in moški zbor, ki ga vodi Zdravko Klanjšček. Otroci so med drugim letos konkretno pomagali tudi misijonarju Cukoletu v Bengaliji, s tem da so mu poslali izkupiček od ročnih del, ki so jih sami izdelali in prodajali. Skratka bi

lahko rekli, da se v krminskih Slovencih utrjuje zavest o potrebi po vsestranskem udejstvovanju in zavest skupnosti, ki naše ljudi zbližuje in povezuje v vseh pobudah, ki jih izvedejo ob raznih priložnostih. Bi mogli reči, da je do tega prebujenja prišlo zlasti po odprtju slovenske šole in po uvedbi slovenske maše v krminski občini, čeprav je bilo že prej organiziranih več pobud. Krminskim Slovencem bi želeli, da bi vztrajali na tej poti in da bi imeli pri svojem delu čim več uspehov.

—o—

Letalski promet

Ves teden je letalski promet v Italiji dejansko ohromljen zaradi stavke pilotov, ki pripadajo avtonomni sindikalni organizaciji ANPAC. Stavka bo trajala sedem dni. Letalska družba ALITALIA je zagotovila le nekaj poletov po notranjih progah. Na ministrstvu za delo je bil v torek sestanek, ki so se ga udeležili predstavniki letalske družbe ALITALIA, ustanove INTERSIND in zastopniki sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL. Seje pa se niso udeležili zastopniki avtonomnega sindikata, ker je minister Foschi zahteval prekinitev stavke, na kar avtonomni sindikat pilotov ni pristal.

PODELITEV PRIZNANJ TURISTIČNIM DELAVCEM

(Nadaljevanje s 6. strani)

nim družbenopolitičnim sistemom lahko živijo v slogi in medsebojnem zaupanju». Po zahvalnih besedah Del Bena in Spangherja, je spregovoril goriški župan Scarno, ki je poudaril pomembnost medsebojnega sodelovanja tudi na tem področju in opozoril, da so bila številna obmejna vprašanja rešena prav zaradi vedno tesnejše povezanosti med občinskimi upravitelji obeh mest, tem oblikam sodelovanja pa je treba v sedanjem trenutku dati nove, konkretnje vsebine. S temi besedami se je strinjal tudi predsednik Šušmelj in pristavil, da je treba iskati nove poti ekonomskega razvoja; je res, da je zelo važno, če obe mesti živita v miru in ob odprti meji, vendar to nas ne sme zadovoljiti: skupaj moramo poiskati nove oblike sodelovanja.

—o—

DRAGOCENO IN KORISTNO DELO

(nadaljevanje s 1. strani)

Glede na to bi se morda lahko vprašali, ali niso morda bili delo, trud in žrtve naših komisarjev zaman? Naj takoj povemo, da se s takim modrovanjem nikakor ne strinjamo. Delo slovenskih članov komisije je bilo ne samo dragoceno, temveč tudi zelo koristno, saj se je verjetno prvič zgodilo, da so italijanski sobesedniki lahko globlje spoznali problematiko naše narodne manjšine in tudi zvedeli, kaj manjšina pravzaprav hoče. Morda se bo komu to zdelo samo po sebi umevno in naravno, vendar ni tako. Že zaradi tega zaslужijo naši komisarji priznanje in zahvalo naše slovenske zamejske javnosti.

Kaj bodo Iranci napravili z deblokiranim denarjem?

V zameno za izpustitev talcev so Združene države odpravile zaporo nad okrog osmimi milijardami dolarjev iranskega imetja, ki je bilo v ameriških bankah.

Iranci so prvotno izpustitev talcev zavlačevali, a v zadnjem trenutku se jim je očitno mudilo, da čimprej sklenejo pogodbo z Združenimi državami.

Nekateri trdijo, da je bila vzrok iranske naglice vojna z Irakom, in spet drugi pravijo, da so se raje dogovorili s Carterjem bodisi samo nekaj ur pred zapadom njegovega mandata, ker so se bali nepredvidene in morda odločnejše politike Reagana. Eno je gotovo, to je, da so se morali Iranci opovedati dodatni vsoti preko 20 milijard dolarjev, katero so hoteli imeti kot nekako nagrado.

Deljena so tudi mnenja, kaj bo iranska vlada napravila z deblokiranim imetjem v znesku 8 milijard dolarjev. Nekateri menijo, da bo Iran to potratil za nakup orožja zaradi vojne z Irakom, ki vedno bolj uničuje gospodarstvo obeh držav.

V mednarodnih finančnih krogih pa napovedujejo bolj zapletene monetarne operacije. Najprej je treba poudariti, da ima Iran v nasprotju z omenjenimi osmimi milijardami v tujini okrog 13 milijard dolarjev srednjeročnih dolgov. Amortizacijske obroke v zadnjih 14-ih mesecih so Iranci plačali, tako da trenutno znaša njihov deficit v tujini od 3 milijarde in pol do 4

milijarde dolarjev, seveda s pologom vseh osmih deblokiranih milijard.

Iz tega je videti, da iranske oblasti z deblokiranim denarjem v nobenem primeru ne bodo mogle delati kakih posebnih špekulacij, čeprav je po nenadni odpravi zapore nastala določena nervoza na mednarodnem tržišču valut in zlata. Precej izvedencev sodi, da se Irancem ob sedanji trdnosti dolarja ne splačajo nobene špekulacije ter bi bilo zanje najbolje, da obdržijo denar kar v dolarjih. Kljub temu se širijo govorice, da bodo Iranci vložili okrog polovico deblokiranega imetja v druge zahodne valute in zlasti v funt šterling. Ameriška zvezna banka »Federal Reserve Bank« je menda že pričela z nakupovanjem funtov šterlingov. Pritisk pa je tudi na japonski jen in na zahodnonemško marko ter na zlato. Zlato se običajno dviga samo v krizah, ne pa ob dogodkih, ki pozitivno vplivajo na mednarodni položaj. Dvig kaže, da na tržišču pričakujejo iranske nakupe.

Britanska Narodna banka je v zadnjih 48-ih urah podprla dolar in podobno so najbrž ukrepale druge Narodne banke zahodne Evrope.

Za dolar — kot rečeno — torej ni treba pričakovati kakih pretresov kljub premikanju valutnih tokov. V Združenih državah celo pričakujejo, da se bodo bančne obresti dvignile, da banke z novimi vlogami nadomestijo odtok iranskega imetja.

MOSOLIMPIADA 80

0000 SAŠA RUDOLF 000000000000 16 0000

Hotel Kosmos, 20. julija 1980, popoldne

V hotelski sobici prelistujem moskovske dnevnik, ki mi jih je preskrbela dežurnaja, nadzornica nad nadstropjem, ki skrbi za hišni red, čeprav je jasno, da v hotel zaradi stroge straže ne more nihče, ki ni akreditiran kot radiotelevizijski dopisnik. »Pravda« je otvoritvi iger posvetila celotno prvo stran z naslovom čez celo stran »Bakla miru in prijateljstva gori nad Moskvo«. V glavnem članku je med drugim rečeno, da je mimohod 6 tisoč športnikov iz 81 držav trajal dobro uro, kar dokazuje kar najširšo udeležbo držav in narodov. Toda zaman bi iskali uvodnik o olimpijskem idealu. Uvodnik z naslovom »Enotna družina« govori o pripravi na 26. kongres sovjetske komunistične partije.

V Pravdi niti besede o bojkotu. Beseda bojkot je omenjena le v listu Ogoniek. Eden od podpredsednikov organizacijskega odbora Smirnov, nekdanji minister za prosveto, zatrjuje, da je do zamisli o bojkotu prišlo še pred takimi imenovanji (dobesedno) afganistanskim problemom, ki ga je ameriška vlada izrabila le kot izgovor za sklep, ki je bil sprejet že mnogo pred tem. »Kako so sprejeli sovjetski športniki vest, da se Američani moskovskih iger ne bodo udeležili?«, sprašuje nadalje urednik Ogonieka podpredsednika Smirnova. »Z velikim obžalovanjem, kajti naši športniki so v polnem razumeli veliko tragedijo ameriških kolegov, ki so se leta in leta pripravljali na veliko športno prireditev, nato pa bili prikrajšani za nastop zaradi imperialistične politike Washingtona«.

Komsomolskaja Pravda potrjuje bratstvo in prijateljstvo med narodi, kot da afganistanske in drugih kriz sploh ne bi bilo. V Moskvi — nadaljuje list — se je zbrala mladina vseh petih kontinentov, čeprav je vsem jasno, da je prisotnih celin le štiri.

Glasilso sovjetskih sindikatov Trud objavlja kratek intervju z afganistanskim trenerjem Faisom Mohamadom, ki med drugim pravi, da je zanj sicer moskovska prva olimpiada, da pa je navdušen nad občinstvom, ki kompetentno sledi športnim dogodkom, saj so moskovske igre res pravi športni dogodek za mladino vsega sveta.

In še in še besede o mladini, kot da bi v Sovjetski zvezi mladi sploh lahko prišli do besede. Spomin na predsednika Brežnjeva, ki zaradi betežnosti let sploh ni mogel vstati med otvoritveno slovesnostjo in je sede prebral celo otvoritvene besede, je še vse preveč svež. 63 let po oktobrski revoluciji se sovjetskim voditeljem ni posrečilo vzpostaviti mehanizma za normalno zamenjavo v vrhu partijskega in državnega življenja. Vrhovno vodstvo se menjuje le s smrtjo ali več ali manj prikritim državnim udarom. Oblast Vladimira Iljiča Lenina je predčasno prekinil morilski strel, sum, da je bil Josip Visarjanovič Stalin zastrupljen ni bil nikdar povsem jasno razkrit, Georgij Malenkov in Nikita Hruščev sta bila na kar se da brutalen način odstranjena. Kakšna bo torej usoda sedanjih voditeljev?

Vse kaže, da bodo podlegli naravnemu zakonu, saj se je povprečna starost članov politbiroja v 16 letih oblasti Brežnjeva povečala na 71 let. S tem pa je Sovjetska zveza postala najstarejša gerontokracija na svetu. Po-

mislimo le, da je bil Brežnjev general, Gromiko pa veleposlanik v Združenih državah leta 1943, ko je bil Carter na višji šoli vojne mornarice.

Kljub dosežkom moderne medicine in prvim čudežem padarice Žune Davitašvili sovjetski državniški in partijski vrh hira za nevšečnostmi let. 74-letni Brežnjev boleha za številnimi boleznimi, med temi skleroza, 76-letni Kosigin — tedaje je bil še živ — je že prebolel dva infarkta, 71-letni Ustinov je v bolnišnici. Zunanji minister Gromiko (70 let) kaže znake utrujenosti. Med 14-timi člani politbiroja je še najbolj zdrav Andrej Kirilenko, čeprav je tri mesece starejši od Brežnjeva in je najverjetnejši kandidat za prevzem oblasti, ko se bo Brežnjev moral umakniti. Za mesto partijskega tajnika kandidira tudi 68-letni Konstantin Černenko, ki pa ima manj ugleda v politbiroju, kjer zaseda komaj sedmo mesto. Med člani politbiroja je nadalje 75-letni Nikolaj Tihonov, ki je po Kosiginovi smrti postal ministrski predsednik. Trije neruski člani politbiroja prav zaradi tega nimajo možnosti

za prevzem vrhovne oblasti. To so: 62-letni Vladimir Ščerbitski, 68-letni Dinmuhamed Kunajev in 81-letni Arvid Pelše. Malo možnosti imajo tudi 70-letnik Ustinov (obrambni minister), Gromiko (zunanji minister) in 77-letni partijski ideolog Mihajl Suslov. Najmlajši je Grigorij Romanov, ki ima le 57 let in je prav zaradi tega izven boja za prevzem vrhovne oblasti. Štirinajsti član politbiroja pa je 66-letni policist nad policisti Andropov, ravnatelj vohunske službe KGB.

Kariera vseh teh se je pričela okrog leta 1953, po Stalinovi smrti, čeprav so bili mnogi na vidnih položajih že pred tem. Rekord pripada verjetno pokojnemu Kosiginu, ki je vstopil v vlado že v davnem letu 1939 kot minister za tekstilno industrijo, leto kasneje pa je postal podpredsednik vlade. Tedaj mu je bilo komaj 36 let. Od tedaj dalje pa do mejnjav skoraj ni več prišlo. (Dalje)

—o—

ISLAMSKA KONFERENCA

V mestu Taef v Saudski Arabiji so v teku priprave na vrhunsko konferenco predstavnikov islamskih držav, ki se bo pričela prihodnjo nedeljo. Pripravljalna dela vodi saudski zunanji minister Feisal. Ta je izjavil, kako nasprotuje predlogu, naj bi petrolej služil kot sredstvo za osvoboditev zasedenih arabskih ozemelj.

— Si vidu Mihec, de sm jo jest pogruntou, ke sm napovedau, de bo šla letos naprej tista naša globalna zaščita!

— Pej ki? Meni se ne zdi...

— Ma na Kolonkovci, ne. Tam smo vre dobili prvo rato te zaščite.

— Ma kej blodeš! Tam nam spet jamajo zemlo.

— Ti pej res videš zmiram vse črno. Se zna, de vse naenkrat ne moremo dobet, ma zdej na Kolonkovci se vide dobra voja. In ta prvo je, de jemamo zaščitenost življenje in zdravje. In kadar je zdravje, tudi drugo pride počasi. In taku se je na Kolonkovci skazalo, de zdravje in življenje jemamo zaščitenost. Ni nevarnosti, de be nas kakšen buldožer kej opraskau al prfina pomečkau. Če je kašen kmet taku zabiti, de se vleže na zemlo glih pred buldožerjem je tle naša policija, ke ga lepu prjazno prime in ga odnese h kraji, de mu ne bi prletele u glavo kašna korenika od trt. Kam češ več?

— E, dragi moj Jakec, jest videm tu reč še preciz drugače...

— Znam, znam, de te videš drugače. Ti zmiri rajše videš ta slabo stran, ma treba videt tudi ta dobro. Za živet, dragi moj, je treba bet optimist in ne zmiri mirt kaku vlek je razkorak med oblubami in ravnanjem. In, boš vidu, tudi druge rate te zaščite bojo pršle. Pr Svetmi Ivani, pr Banah, na Opčinah...

— Videš Jakec, jest glih tu štediram, ki najde oblast tolko koraže, de taku postopa z nami. Kadar se gre pej za rdeče brigatiste, pej ravna glih narobe. Z besedami je odločna in neče neč slišat, ma na tihem jem pej kej ustreže. Zastran propagande od brigatistov so bli časniki bol odločni koker vlada. Uana si narajše umije roke. Koker — denmo reč — za olimpijade u Moskvi. Tabat je vlada koražno rekla: »Ne, u Moskvu ne bomo šli!« in bol po tiho je še rekla: »uradno ne. Če be pej kašen vselih šou, more jet brez bandiere. In tudi državne himne ni smet godet«. In taku so športniki vselih šli in tudi časnikarji od RAI. In pole, kadar so pršli nazaj, so tistem športnikom, ke so dobili kašno medajo, vsi lepu čestitali in se jem zahvalili, ke so taku častno pretaulali svojo državo.

— Temu se reče znat vozet politiko. Tistem, ke so bli pruti olimpijadi vlada zmiram lahko reče: sej tudi mi smo rekli, de ni smet jet. Tistem pej, ke so bli za popuščanje napetosti, tudi vlada zmiram lahko reče: sej naši so bli. Taku se kontentira vseh. Ti Mihec ne be znou bet za ministra.

— Ja, ja, koražo je treba pokazat tam, kamer je ni treba. Kamer je pej kašen riščo, je bulše bet previden. Taku koker ke so govorili pr sedemindevedesetem regimenti pod Avstrijo, kadar so si čakali napad sovražnika: »Se i vien — s'ciampin, se no i vien — batem dur.« In taku tudi vlada: če se gre zastran Slovincou, je forte odločna in se stri rešpetirat; če so pej kašni brigatisti, znaš, kaku je... Nikoli se ne zna...

— Ja, ja. Mi Slovenci pej jemamo mehko slovansko dušo in ni nobenega rišča.